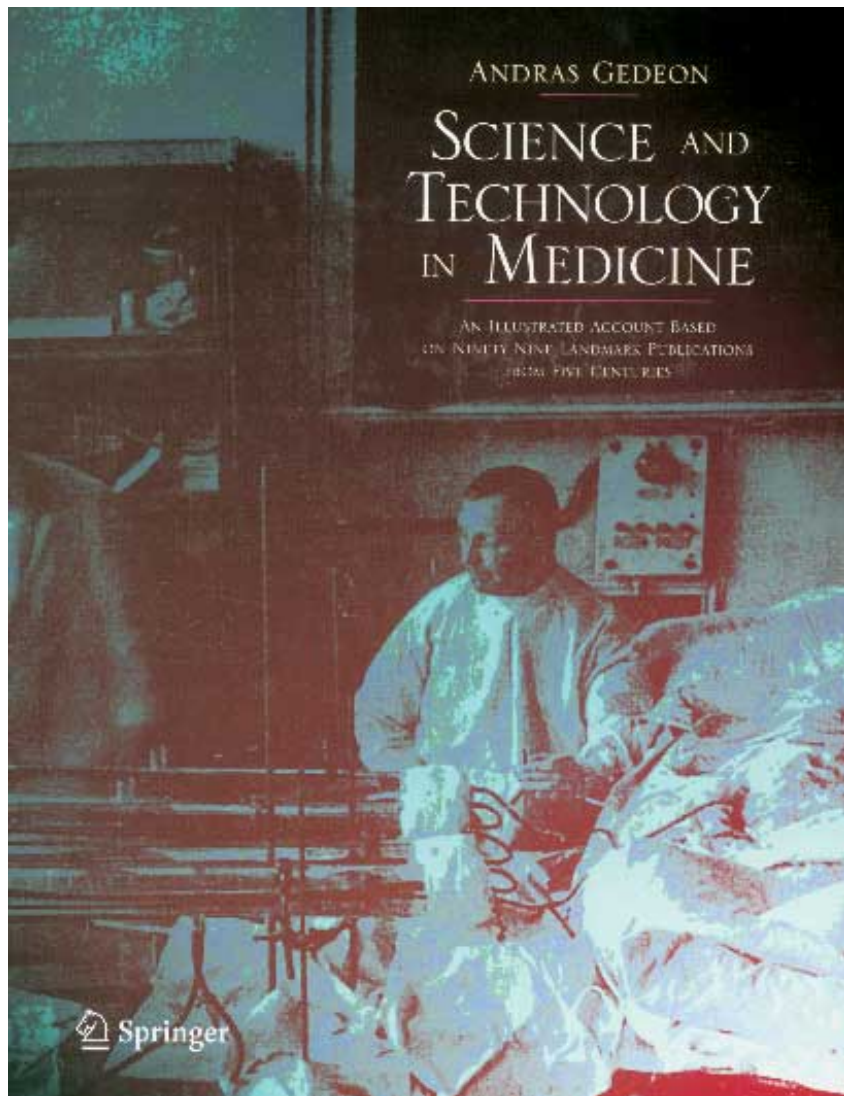

Science and technology in medicine. An illustrated account based on ninety-nine landmark publications from five centuries Gedeon A.

BOGANMELDELSE

Overlæge Henrik Permin E-mail: hp16@bbh.hosp.dk

En lækker bog at få i hånden med et stort, vel indplaceret og fint reproduceret billedmateriale. Forfatteren Andras Gedeon (f. 1946) er uddannet som ingeniør og har arbejdet som forskningsleder i flere svenske medikotekniske firmaer og gennem mange år været interesseret i historien. En facil tekst om 100 mænd og en kvindes

(Marie Curie) medicinvidenskabelige opdagelser. I alt 99 opdagelser, der har haft stor betydning for den medicinske forskning strækkende sig fra Albrecht Dürers »matematiske« tegninger af den menneskelige krop, der udkom posthumt i 1528, og frem til Michael Phelps »Application of annihilation coincidence detection to transaxial reconstruction tomography« om PET fra 1975.

På den ene side er den pågældende forskers cv kort omtalt og perspektivering af den pågældende opdagelse op til nutid. På den modsatte side er aftrykt en side fra dette arbejde eller fotografier af det pågældende instrument, og på de næstfølgende to eller fire sider arbejder af samme forfatter eller andre, der har haft en betydning inden for det pågældende emne. Mange af navnene siger måske én ikke umiddelbart så meget. Her kan nævnes Sanctorius Sanctorius (1561-1636), der er omtalt med tre epokegørende opdagelser, idet han var den første læge, som forsøgte at kvantitere en sygdom: pulsmåler, lægetermometer, hygrometer og vægt til bestemmelse af vægttab pga. perspiratio insensibilis. Den engelske Christopher Wren, der beskrev den første blodtransfusion (1665) og i dag bedst kendt som arkitekten, der bl.a. byggede St. Pauls's Cathedral i London. Englænderen Charles Kite, der i 1788 ved hjælp af en elektrisk deviser kunne give et elektrisk stød, der fik hjerterytmen i gang igen på et tre år gammelt barn, der var faldet ud af et vindue. Grundlæggeren af faget klinisk biokemi, kemikeren Donald Dexter Van Slyke, der arbejdede på Rockefeller Instituttet i New York, hvor mange danske læger har arbejdet i hans laboratorium, hvilket udmøntedes i disputatser. Van Slyke kunne tale dansk, og i sit andet ægteskab blev han gift med en dansk kvinde. Ingen dansker er nævnt blandt de væsentligste arbejder, men Marie & August Kroghs arbejder om diffusionsforholdene i lungerne er omtalt som en udløber af Gustav Magnus' arbejder om koncentrationerne af blodgasserne i arterier og vener hos heste; og Poul Astrups pH-måling af blodet, der blev udviklet under den københavnske polioepidemi i 1952, og også i dag har stor betydning ved arteriepunkturmålinger; kaldes stadig i visse lande en »Astrup-måling«. Med de mange illustrationer er det en nydelse at læse om de sidste 500 års medicinhistoriske udvikling, og det giver lyst til at søge dybere ned i de forskellige emner.

PS: Nobelmuseet i Stockholm har frem til den 4. august 2006 en udstilling »Läkekonst bliver vetenskap«, hvis illustrationer alle er med i denne bog.

New York: Springer Verlag, 2006.
551 sider. Pris: 74,95 euro.
ISBN 0-387-27874-5

UGESKRIFT FOR LÆGER

Ugeskriftet betinger sig ret til at opbevare og publicere artikler (tekst og illustrationer) også i elektronisk form, fx via cd-rom og Internettet.

Eftertryk eller anden mangfoldiggørelse af Ugeskriftets tekst og illustrationer er kun tilladt med skriftlig tilladelse fra forfatter og redaktion og anførelse af Ugeskrift for Læger som kilde.

Gengivelse af informationer eller citater fra Ugeskriftet må tidligst offentliggøres på datoen (mandage) for det pågældende nummers udgivelse og med angivelse af Ugeskrift for Læger som kilde.